

Statencommissiestuk

Jaarprogramma 2000-2001; Leren voor duurzaamheid

Advies: ter behandeling in de Statencommissie Milieu, Water en Groen op
26 maart 2001

C-stuk

Behandeld door mevrouw C. Scholten-van der Scheer, telefoonnummer
(0592) 365726
Portefeuillehouder: mevrouw A. Edelenbosch

Inleiding

Op 18 juli 2000 hebben wij het Provinciaal ambitiestatement (PAS) Leren voor duurzaamheid vastgesteld. In de statenvergadering van 4 oktober 2000 hebben de staten de Subsidieregeling Leren voor duurzaamheid vastgesteld. De vijf speerpunten in het PAS zijn:

- kennisnetwerken gericht op duurzaamheid in basis- en voortgezet onderwijs;
- planmatige inzet van duurzaamheidseducatie en natuur- en milieueducatie (NME) in overheidsbeleid;
- verbreding van maatschappelijke partners voor duurzaamheidseducatie;
- professionalisering en kwaliteitszorg van NME en duurzaamheidseducatie;
- verbetering van kennismanagement en ondersteuningsstructuur voor duurzaamheidseducatie en NME.

In het PAS zijn daarnaast drie kernthema's onderscheiden, te weten Water, Omgevingskwaliteit en Consumentengedrag.

Met de brief van 22 november 2000 heeft de staatssecretaris van landbouw, natuurbeheer en visserij (LNV) het PAS Drenthe goedgekeurd en 100% bevoorschotting van kasmiddelen voor 2000 betaalbaar gesteld. Deze kasmiddelen worden in beheer gegeven aan de provincie, maar zijn bedoeld voor alle decentrale overheden binnen de provinciegrens. De decentrale overheden zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een goede besteding en de vereiste cofinanciering van 22,5%.

Wij kunnen, na raadpleging van de andere overheden, het jaarprogramma vaststellen binnen de kaders van de subsidiebeschikking van de staatssecretaris van LNV en het PAS. De gemeenten en waterschappen zijn schriftelijk om advies over het jaarprogramma gevraagd. Er hebben vier gemeenten gereageerd. Behalve het advies over Drenthe wijzer, zijn alle adviezen van de gemeenten overgenomen.

In afwijking van andere provinciale regelingen, kunnen bijdragen toegekend worden aan afzonderlijke gemeenten en waterschappen, op voorwaarde dat de ingediende projecten bijdragen aan de realisering van het PAS.

Advies

1. Het Jaarprogramma 2000-2001 Leren voor duurzaamheid vaststellen.
2. In het jaarprogramma een bedrag van f 20.000,- per jaar opnemen voor organisatiekosten.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

- Bijdrage aan samenwerking met gemeenten en waterschappen (Samenwerkend Drenthe uit Besturen in Balans 1999-2003) en samenwerken aan een multiculturele provincie.
- Uitvoering van het Provinciaal ambitiestatement Leren voor duurzaamheid (beleidsintentie Leren voor duurzaamheid 2000-2003).

Argumenten

- 1.1. *De projecten Opbouw gemeentelijke scholennetwerken, Duurzame Pabo, Drenthe wijzer en Samen met asielzoekers werken aan natuur voldoen aan de criteria van de Subsidie-regeling Leren voor duurzaamheid.*
 Nadere motivering van voldoen aan criteria van de subsidieregeling is gegeven in bijlage 1.
- 1.2. *De projecten Opbouw gemeentelijke scholennetwerken, Duurzame Pabo, Drenthe wijzer en Samen met asielzoekers werken aan natuur realiseren een deel van de ambities zoals omschreven in het PAS Leren voor duurzaamheid 2000-2003.*
 Nadere motivering van voldoen aan ambities per project is gegeven in bijlage 1. In het algemeen geldt dat deze vier projecten een begin maken met het vervullen van alle vijf genoemde speerpunten uit het PAS. Na afronding van deze projecten is er een provinciedekkend scholennetwerk voor basisonderwijs en kan iedere school deelnemen aan een gemeentelijk netwerk. Beleidsverankering en kennismanagement en professionalisering worden gestimuleerd door het project Drenthe wijzer. Maatschappelijke integratie krijgt vorm in het project Samen met asielzoekers werken aan natuur en Duurzame Pabo werkt mee aan inbedding van NME in het beroepsonderwijs.
- 1.3. *De overige projecten zoals genoemd in bijlage 2 voldoen niet aan de criteria van de subsidieregeling of leveren geen bijdrage aan de ambities van het PAS.*
 De motivering per project is genoemd in de bijlage. Een aantal projecten komt op dit moment niet voor een bijdrage in aanmerking, maar zou in de toekomst eventueel wel kunnen passen. Dit geldt voor de projecten Netdays21, Waterbesparing in Krakeel en Drentse maat. Het project Ton voor water wordt in het kader van het NMP-programma beoordeeld. De projecten Op ontdekkingstocht in Drenthe en Ontwikkeling en realisatie milieucommunicatiestrategieën Emmen passen niet binnen het provinciaal beleid.
- 2.1. *Er worden kosten gemaakt om projecten te verzamelen en te stimuleren die niet op een andere wijze gedekt kunnen worden.*
 Om het programma Leren voor duurzaamheid uit te voeren mag binnen de rijkssubsidie-regeling een bedrag gereserveerd worden voor organisatiekosten. Dit budget is bedoeld voor onder andere vergaderkosten, kosten om projecten te stimuleren (communicatie, haalbaarheidsonderzoek, formuleren van projectopdrachten) en kosten voor evaluatie en monitoring van het totale programma.

Uitvoering

Tijdsplanning

2001 tot en met 2003.

Financiën

Totale kosten	f	618.135,--
Externe kosten	f	187.035,--
Kosten voor de provincie	f	431.100,-- ¹
Uit het budget: krediet Leren voor duurzaamheid		

¹ Kosten provincie zijn de kosten die via het krediet Leren voor duurzaamheid worden verleend, dus de rijksbijdrage plus eventuele provinciale bijdrage voor de gehele periode 2000-2003.

Stand van zaken krediet Leren voor Duurzaamheid op 1 maart 2001

Inkomsten

In het krediet gestort Rijk	<i>f</i>	250.000,--
Nog te ontvangen Rijk in 2001	-	250.000,--
In het krediet gestort provincie 2000	-	72.500,--
in het krediet provincie 2001	-	33.400,-- ²
Bijdrage gemeenten/waterschappen	-	39.100,-- ²
Totaal in krediet	<i>f</i>	<u>645.000,--</u>
Nog te ontvangen van Rijk 2002/2003	<i>f</i>	500.000,--
Nog te ontvangen van provincie	-	145.000,-- ²
Totaal nog te ontvangen	<i>f</i>	<u>645.000,--</u>

Uitgaven

Toegekend aan projecten 2000/2001	<i>f</i>	238.438,-- (reservering en uitgaven)
Bijdrage gemeenten aan projecten	-	39.100,--
Totaal aan projecten 2000/2001	<i>f</i>	<u>277.538,--</u>
Toegekend aan projecten 2002/2003	<i>f</i>	192.710,--
Totaal 2000/2001	<i>f</i>	645.000,--
Projecten 2000/2001 per 1 maart 2001	-	277.538,-- -/-
Nog te besteden in 2001	<i>f</i>	<u>367.462,--³</u>

Monitoring en evaluatie

Plan van aanpak Monitoring en evaluatie wordt momenteel ontwikkeld door Bureau Spanjersberg en Pè.

Extern betrokkenen

Projectaanvragers Pabo, Consulentschap NME, Veldstudiecentrum Orvelte en Stuurgroep Leren voor Duurzaamheid van het Rijk.

Communicatie

Persbericht over toe te kennen projecten en openstelling tweede termijn per 1 mei 2001.

Brief naar projectaanvragers met toekenning.

Brief aan Stuurgroep Leren voor Duurzaamheid/staatssecretaris van LNV met jaarprogramma ter informatie.

Bijlagen

1. Jaarprogramma 2000-2001.
2. Af te wijzen projecten 2001.

² Bijdragen gemeenten en waterschappen worden in mindering gebracht op de provinciale bijdrage.

³ De staatssecretaris heeft een eenmalig subsidiebesluit voor de gehele periode verleend. Dit betekent dat geld dat in 2001 niet uitgegeven kan worden voor Leren voor duurzaamheid, geoormerkt overgeheveld moet worden naar 2002.

Ter inzage in de leeskamer

1. Projectaanvragen.
2. Subsidiebeschikking staatssecretaris van LNV d.d. 4 september 2000 en 22 november 2000.
3. Provinciaal ambitiestatement Leren voor duurzaamheid.
4. Subsidieregeling Leren voor duurzaamheid (statenstuk 793).

Assen, 13 maart 2001

Kenmerk: 11/6.13/2001002265

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

H. Rappa-Velt, griffier

tk/coll.

Jaarprogramma Leren voor duurzaamheid 2001

Op 1 januari 2001 zijn de volgende projecten ingediend voor Leren voor duurzaamheid. De projecten zijn getoetst aan de criteria zoals deze genoemd zijn in de Subsidieregeling Leren voor duurzaamheid (artikel 3) (toetspunten 1 en 2). Daarnaast is nagegaan in hoeverre de projecten een bijdrage leveren aan het Provinciaal ambitiestatement (PAS) Leren voor duurzaamheid (toets punt 3).

De volgende punten zijn bij de toetsing betrokken:

1a	sluit aan bij de thema's Water, Omgevingskwaliteit of Consumentengedrag	2g	sluit aan bij bestaande structuren
2a	nieuwe doelgroep	2h	goede verhouding kosten en baten
2b	doelgroep participeert actief	3a	bijdrage aan speerpunt Onderwijs
2c	project draagt bij aan versterken leerprocessen van beleid	3b	bijdrage aan speerpunt Beleidsverankering en positionering
2d	mondiale aspecten	3c	bijdrage aan speerpunt Integratie in maatschappelijke sectoren
2e	project maakt gebruik van ervaringen elders	3d	bijdrage aan professionalisering en kwaliteitszorg
2f	meerwaarde ten opzichte van soortgelijke projecten	3e	bijdrage aan kennismanagement en ondersteuningsstructuur

Nummer	Project en beknopte omschrijving	Advies	Gevraagd bedrag LvD en looptijd
200106	<p>Opbouw gemeentelijke scholennetwerken basisonderwijs</p> <p>In 1999 en 2000 zijn met steun van de provincie zeven gemeentelijke scholennetwerken opgezet. Aanvrager onderwijsconsulent. In het kader van kennisuitwisseling is het belangrijk dat ook de laatste vijf gemeenten een scholennetwerk krijgen. Voor de opbouw van deze vijf netwerken is een laatste financiële impuls nodig. Na de opzet worden de netwerken op gemeentelijk niveau gefinancierd.</p>	<p>Het project scoort zeer goed op 1a, 2b, c, e, f, g en h en op 3a, b, d en e.</p> <p>Advies Toekennen.</p> <p>Motivering Leren voor duurzaamheid kan het best in het onderwijs ingebed worden via netwerken. Via netwerken wordt continuïteit gegarandeerd. Een provinciedekkend netwerk is belangrijk om zoveel mogelijk scholen (kinderen) te laten profiteren. Het project realiseert een groot deel van de ambitie op het gebied van onderwijs uit het PAS Leren voor duurzaamheid.</p>	<p>f 50.000,--</p> <p>2001</p>

Nummer	Project en beknopte omschrijving	Advies	Gevraagd bedrag Lvd en looptijd
200110	<p>Duurzame Pabo De Pabo Meppel ontwikkelt op dit moment drie nieuwe leergangen, Duurzaamheid, ICT en Zorg. Binnen dit project worden experimenten opgezet om Duurzaamheid actief vorm te geven. Aankomend docenten moeten leren ontdekken waar kansen en mogelijkheden voor duurzaamheidsonderwijs binnen de school liggen. De experimenten worden uitgevoerd in samenwerking met de projecten 200109 en 200106. Wanneer de experimenten slagen, zullen ze opgenomen worden in de leergangen, waardoor continuïteit gewaarborgd is.</p>	<p>Het project scoort op 2b, d, g en h en op 3a en c. Verder sluit het project aan bij alle thema's van 1a.</p> <p>Advies Toekennen.</p> <p>Motivering Door middel van dit project wordt een aanzienlijke versnelling gerealiseerd in de vernieuwing van het Pabo-onderwijs. Deze versnelling heeft als meerwaarde dat ook de invoering van duurzaamheidsonderwijs in het basisonderwijs wordt versneld.</p>	<p>f 50.000,-- 2001</p>
200109	<p>Samen met asielzoekers werken aan natuur Vergroten van kennis over en aandacht voor natuur in Nederland en thuislanden van asielzoekers. Aanvrager Stichting Veldwerk Nederland. Samen met asielzoekerscentra, vrijwilligers, Landschapsbeheer Drenthe en Pabo Meppel wordt een project ontwikkeld waarbij asielzoekers ingezet worden voor natuurbeheersactiviteiten. Daarnaast worden activiteiten ontwikkeld waardoor ervaringen van asielzoekers uit hun eigen land met natuur en milieu uitgewisseld worden met inwoners van Drenthe.</p>	<p>Project sluit aan bij het thema Omgevingskwaliteit. Verder scoort het project zeer goed op 2a, b, d, f en g en 3c.</p> <p>Advies Toekennen.</p> <p>Motivering Dit is een project dat evenwichtig inzet op alle aspecten van Leren voor duurzaamheid. Zowel natuur en milieu hier en nu, als natuur en milieu in "thuislanden" van asielzoekers komen naar voren. Het project bevordert een tweezijdige uitwisseling van ervaringen en natuur- en milieubeelden.</p>	<p>f 93.660,-- 2001-2002</p>

Nummer	Project en beknopte omschrijving	Advies	Gevraagd bedrag Lvd en looptijd
200108	<p>Drenthe Wijzer Opzetten van een kennismanagementsysteem voor Drenthe ten behoeve van de structurele uitwisseling en professionalisering van medewerkers van gemeenten, waterschappen, NME-organisaties enz. Aanvrager Consulentenschap NME. Concrete activiteiten zijn onder andere een nieuwsbrief, cursussen, themabijeenkomsten enz.</p>	<p>Het project scoort goed op 2a, b, c, e, f en g en 3b, c, d en e. 1a is niet van toepassing. Een aantal gemeenten heeft twijfels bij dit project omdat ze de meerwaarde ten opzichte van het reguliere werk van het Consulentenschap NME onvoldoende duidelijk vinden.</p> <p>Advies Toekennen</p> <p>Motivering De indruk is gewekt dat dit regulier werk is, omdat wij al een start gemaakt hebben door binnen de reguliere uren tijd hiervoor vrij te maken. Dit betekent echter dat ander regulier werk is blijven liggen, wat niet oneindig door kan gaan. Door het programma Leren voor duurzaamheid moeten de overlegvormen en uitwisseling van kennis en ervaring geïntensiveerd worden ten opzichte van het reguliere werk in de Coördinatiecommissie NME/MV. Als provincie hebben wij onvoldoende menskracht beschikbaar en de positie van het Consulentenschap NME is neutraler in het gehele werkveld. Dus is het Consulentenschap gevraagd offerte uit te brengen. Het project levert een essentiële bijdrage aan de professionalisering van gemeenten en waterschappen (ambitie 4.1.4. uit het PAS) en de ontwikkeling van kennismanagement en ondersteuningsstructuur (ambitie 4.1.5. uit het PAS).</p>	<p>f 157.440,- 2001-2003</p>

Nummer	Project en beknopte omschrijving	Advies	Gevraagd bedrag Lvd en looptijd
200101	<p>Netdays21 Vanuit Duitsland geïnitieerd Internetproject gericht op leerlingen van het voortgezet onderwijs. Het COS Drenthe heeft het project aangevraagd. Zij hebben dit uit NHI-projecten opgepakt. Middelbare scholen worden gestimuleerd om een Internetsite te ontwerpen en daarmee contacten te leggen met andere scholen (internationaal) over een Lokale Agenda 21-onderwerp. Het ontwerp van de Internetsite moet een aanleiding zijn voor scholen om met Lokale Agenda 21 aan de slag te gaan. Aangegeven wordt door projectaanvrager dat de VO-scholen een negatieve attitude ten aanzien van een dergelijk project hebben.</p>	<p>Project scoort niet op punt 1. Wel onderwijs, maar geen bijdrage aan de ambitie zoals bedoeld in het PAS. Geen score op punt 3. Project draagt wel bij aan 2a, b, d en e.</p> <p>Advies Project bevroren en mogelijk 2003 alsnog opnemen.</p> <p>Motivering Er zijn nog nauwelijks structuren in het VO en het project is waarschijnlijk niet in staat om die structuren te realiseren. Gezien magere score, project afwijzen. Op dit moment is echter een project DOOR! in ontwikkeling. Het DOOR!-project zal structuren in het VO realiseren. Nadat het DOOR!-project vruchten heeft afgeworpen, kan Netdays21 een aanvullende bijdrage leveren.</p>	f 11.238,92 (5.100) 2001
200102	<p>Waterbesparing in Krakeel (concept) Er wordt binnenkort een project Waterbesparing in Krakeel (Hoogeveen) ingediend. Het concept van het Krakeel-project behelst een extra inzet op communicatie rondom watergebruik naar aanleiding van de herstructurering woonwijk Krakeel. Er zitten veel vernieuwende elementen in, waardoor burgers actief betrokken worden bij de herstructurering, met name de wateractiviteiten. Het gaat dan met name om betrokkenheid bij afkoppeling van regenwater, splitsing van grijs en zwart afvalwater enz.</p>	<p>Het project sluit aan bij het thema Water. Verder scoort het project goed op de punten 2a, b, c, e, f, g en h. En het project zet goed in op 3b en c.</p> <p>Dit project is met name interessant omdat het direct aansluit bij de herstructurering van de woonwijk, dus inzet van communicatie en educatie bij nieuw beleid. Tot nu toe zijn daar heel weinig goede ervaringen mee.</p> <p>Advies Het project is onvoldoende beslisrijp. Opnieuw beoordelen na 1 mei.</p> <p>Motivering De rol- en taakverdeling van gemeente, waterschap en Milieufederatie onderling is onvoldoende duidelijk. Uit overleg met de gemeente is gebleken dat het project na 1 juli ook nog opgestart kan worden.</p>	f 45.000,-- 2001-2002

Nummer	Project en beknopte omschrijving	Advies	Gevraagd bedrag Lvd en looptijd
200103	<p>Op ontdekkingstocht in Drenthe Verkorte knapzakroute door omgeving Orvelte. Aanvrager Stichting Veldwerk Nederland. Doelgroep, gezinnen met kinderen, betrekken bij landschapsontwikkeling (leefomgeving). Bij de route komt beschrijving en rugzak met veldwerkmaterialen voor doeactiviteiten.</p>	<p>Het project sluit aan bij het thema Omgevingskwaliteit. Verder scoort het project matig op 2a, e en f.</p> <p>Advies Afwijzen voor Leren voor duurzaamheid.</p> <p>Motivering Project heeft weinig Leren voor duurzaamheidselementen in zich. Vooral gericht op natuurbeleving en natuureducatie/recreatie. Wellicht in de toekomst aansluiting mogelijk bij project Cultuurtoerisme van NNBT.</p>	<p>f 39.024,-- 2001</p>
200104	<p>Ton voor water Met medewerking van gemeenten kunnen burgers een regenton aanschaffen. Aanvrager is COS Drenthe. Project bestaat al en wordt verspreid door de Novib. Van iedere verkochte ton gaat f 10,-- naar Novib-projecten. Bij het project horen educatiematerialen die via COS aangevraagd kunnen worden door deelnemende gemeenten.</p>	<p>Dit project sluit aan bij het thema Water. Het project scoort verder op 2d, e en f. In leskisten (basisonderwijs) wordt aandacht besteed aan mondiale relatie. Richting burgers (kopers van een ton) komt de educatie niet meer aan de orde.</p> <p>Advies Afwijzen.</p> <p>Motivering In het verleden is gebleken dat het project weinig bijdraagt aan bewustwording van burgers. Deze projectaanvraag overtuigt ons niet dat dit verbeterd is. Het project levert dus ook geen meerwaarde ten opzichte van eerdere projecten.</p>	<p>f 15.000,-- 2001</p>

Nummer	Project en beknopte omschrijving	Advies	Gevraagd bedrag Lvd en looptijd
200105	<p>Ontwikkeling en realisatie milieucommunicatiestrategieën Emmen Gemeente Emmen wil een studie uitvoeren naar de mogelijkheid om samen met (nieuwe) partners milieucommunicatie vorm te geven. Aanvrager gemeente Emmen. Een van de mogelijke uitkomsten kan de realisatie van een overlegplatform of een breed NME-centrum zijn.</p>	<p>Dit project behoort tot de reguliere taken van de gemeente. Daarnaast draagt het project een klein beetje bij aan 3b. Geen score op 1 en 2.</p> <p>Advies Afwijzen.</p> <p>Motivering Dit is regulier werk van de gemeente. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor een gedegen voorstudie, voordat zij besluit al dan niet te investeren in een NME-centrum</p>	<p>f 50.000,-- 2001</p>
200107	<p>Drentse Maat Ontwikkelen van een kwaliteitsprotocol voor Leren voor duurzaamheid en het maken van een monitorings- en zorgplan. Aanvrager Consulentschap NME. Doelstelling is het verbeteren van de kwaliteit van NME-producten en diensten.</p>	<p>Het project scoort op 2b, e, f, g en h en op 3d en e. 1a is niet van toepassing.</p> <p>Advies Project nu afwijzen en eerst afwachten wat het landelijke project oplevert.</p> <p>Motivering In principe een project dat past binnen Leren voor duurzaamheid. Op landelijk niveau wordt echter op dit moment een soortgelijk project opgezet.</p>	<p>f 85.229,-- 2001-2003</p>